

SPRAWOZDANIE

Z REALIZACJI GMINNEGO PROGRAMU WSPIERANIA RODZINY W SIERAKOWICACH NA LATA 2015 - 2017

ZA 2017 ROK

MARZEC 2018

„Gminny Program Wspierania Rodziny na lata 2015–2017” został przyjęty Uchwałą Nr VIII/98/15 Rady Gminy Sierakowice w dniu 2 czerwca 2015.

Głównym celem gminnego programu jest wspieranie rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych poprzez zintegrowane i spójne działania na rzecz dziecka i rodziny, mające wpływ na wzmocnienie lub odzyskanie zdolności do właściwego wypełniania funkcji rodzicielskich oraz odpowiedniego pełnienia ról społecznych.

W tym celu w programie zawartych jest szereg szczegółowych działań, które mają umożliwić osiągnięcie założonego celu. Należą do nich:

1. Diagnozowanie środowisk rodzinnych oraz planowanie i organizowanie działań wspierających.
2. Zabezpieczenie podstawowych potrzeb bytowych dziecka i rodziny.
3. Zapobieganie powstawaniu sytuacji kryzysowych wymagających interwencji oraz rozwiązywanie już istniejących, poprzez objęcie rodzin dysfunkcyjnych zintegrowaną, profesjonalną pomocą.
4. Udzielanie wsparcia rodzinie przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych.
5. Doskonalenie i rozwój współpracy pomiędzy przedstawicielami instytucji, organizacji i społecznością lokalną.
6. Monitorowanie sytuacji rodzin zagrożonych kryzysem oraz monitorowanie funkcjonowania rodzin po zakończeniu bezpośredniej pomocy.

Gminny Program Wspierania Rodziny w Sierakowicach ukierunkowany jest przede wszystkim na problemy rodzin bezradnych w sprawach opiekuńczo-wychowawczych:

- rodzin wielodzietnych i niepełnych,
- małoletnich matek,
- rodzin wychowujących dzieci w wieku 0–6 lat, oraz realizujących obowiązek nauki na poziomie szkoły podstawowej,
- rodzin zmagających się z trudnościami wychowywania dzieci w wieku dojrzewania,
- rodzin przeżywających trudności związane ze stanem zdrowia dziecka (np. dzieci chore, niepełnosprawne, nadpobudliwe, z zaburzeniami zachowania),
- rodzin znajdujących się w sytuacjach kryzysowych i zagrożonych kryzysem, w których występują konflikty, uzależnienia, bezrobocie, ubóstwo i inne negatywne zjawiska zachodzące w rodzinach,
- rodzin dotkniętych przemocą,
- rodzin naturalnych w związku z umieszczeniem dziecka w pieczy zastępczej.

Wszystkie działania w ramach programu prowadzone były w 2017 r. w oparciu o szczegółową diagnozę skali problemów, z którymi borykają się rodziny mieszkające na terenie naszej gminy i we współpracy z instytucjami i organizacjami działającymi na rzecz rodziny. Program był realizowany na wielu płaszczyznach.

Wsparcie uzyskały wszystkie rodziny w których zdiagnozowano problemy opiekuńczo-wychowawcze. Największą grupę wśród rodzin borykających się z problemami opiekuńczo-wychowawczymi stanowiły rodziny z którymi pracownicy socjalni nawiązali współpracę w 2014 roku i w latach wcześniejszych i była ona kontynuowana w 2017 r.

Jak wynika z danych Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej za 2017 r., wśród 787 rodzin objętych pomocą społeczną 76 rodzin (ok. 10 %) charakteryzuje się niewydolnością w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzeniu gospodarstwa domowego. Rodziny te stanowią 23,7 % rodzin z dziećmi korzystających w 2017 r. z pomocy społecznej. Wśród rodzin

z problemami opiekuńczo-wychowawczymi 48,7% stanowią rodziny niepełne a 23,6% rodziny wielodzietne.

Trudności w sferze wychowawczej, które przejawiają rodziny, rzadko występują samodzielnie. Najczęściej są one skorelowane z dodatkowymi problemami takimi jak ubóstwo, ściśle z nim związane bezrobocie, oraz niepełnosprawność lub długotrwała choroba jednego z członków rodziny. W wielu rodzinach niewydolność wychowawcza wynika z występujących w nich przemocy i alkoholizmu.

Zakres diagnozy	Liczba rodzin
Rodziny bezradne w sprawach opiekuńczo - wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego	76*
w tym:	
Rodziny niepełne	37
Rodziny wielodzietne	31 w tym 17 rodzin z 3 dzieci
Dodatkowe problemy w rodzinie:	
Ubóstwo	35
Bezrobocie	10
Niepełnosprawność	23
Długotrwała choroba	28
Alkoholizm	4
Przemoc	17
Czas pozostawiania pod opieką GOPS	
Rozpoczynający współpracę w 2017 roku	10
Rozpoczynający współpracę w 2016 i 2015 roku	8
Rozpoczynający współpracę w 2014 roku i w latach wcześniejszych	58

*54 rodziny korzystające z różnych form pomocy + 22 rodziny z którymi prowadzono wyłącznie pracę socjalną.

Rodziny, w których zdiagnozowano niewydolność opiekuńczo-wychowawczą zostały objęte pomocą finansową i rzeczową oraz pracą socjalną prowadzoną przez pracowników socjalnych. Zespół Poradnictwa Specjalistycznego i do Spraw Asysty Rodzinnej udzielał tym rodzinom pomocy specjalistycznej poprzez konsultacje specjalistyczne, poradnictwo rodzinne, poradnictwo i diagnozę psychologiczną, pedagogiczną i problemową, a także terapię indywidualną - długoterminową pracę z klientem, której celem jest wprowadzenie konstruktywnych zmian w jego życiu i w życiu jego rodziny. Interwencje kryzysowe były skoncentrowane na udzieleniu doraźnego wsparcia osobom w kryzysie i skierowaniu do skorzystania z długoterminowej pomocy indywidualnej. 17 rodzin dotkniętych dodatkowo problemem przemocy w rodzinie objęta była wsparciem w ramach procedury Niebieskiej Karty. Ponadto 17 rodzin brało udział w projektach socjalnych realizowanych przez GOPS takich jak:

1. „Trening umiejętności wychowawczych - Szkoła dla Rodziców”, gdzie podczas warsztatów uczestnicy pogłębiali swoją wiedzę dotyczącą skutecznych metod wychowawczych oraz podnosili własne kwalifikacje w zakresie wychowywania dzieci.
2. „Wybieram życie - grupa wsparcia dla ofiar przemocy w rodzinie i osób współuzależnionych od alkoholu”, która była źródłem wsparcia i pogłębionej pracy nad sobą,
3. „Grupa wsparcia dla kobiet bezrobotnych”, gdzie uczestniczki miały możliwość zwiększenia motywacji do działania i konstruktywnego spojrzenia na własne możliwości. W czasie spotkań mogły dzielić się własnymi doświadczeniami z zakresu poszukiwania pracy oraz korzystać z doświadczenia pozostałych uczestniczek,

4. „ Zdrowe żywienie to mądre myślenie – warsztaty kulinarne” które posłużyły nie tylko wzbogaceniu wiedzy kulinarnej i zdrowotnej ale również aktywizacji i integracji kobiet i ich dzieci.

5. „Wspieramy się działając wspólnie” gdzie poprzez zintegrowane spotkania, świadczenie wzajemnych usług i wsparcia pomiędzy uczestnikami projektu oraz zajęcia i wydarzenia integracyjne doszło do wzmocnienia kontaktów i więzi między pokoleniami oraz obniżenia poczucia wykluczenia społecznego,

6. „Bądźmy dla siebie rodziną. Bądźmy dla siebie wsparciem” – projekt w którym główny nacisk położono na pogłębienie więzi między członkami rodziny z naciskiem na łączenie pokoleń (rodzice – dzieci).

7. „ BMW” – projekt socjalny w zakresie aktywizacji podopiecznych Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Sierakowicach na lata 2016 – 2020, tworzący uczestnikom warunki sprzyjające odzyskaniu zdolności do funkcjonowania społeczno – zawodowego poprzez wykorzystywanie różnorodnych instrumentów aktywizacyjnych, dostosowywanych do indywidualnych potrzeb i możliwości podopiecznych oraz umożliwiający aktywne włączenie najbliższego otoczenia uczestników we wspólne działania .

Dodatkowym wsparciem kobiet borykających się jednocześnie z problemem bezrobocia była realizacja w partnerstwie z KUL w Wieżycy projektu pt. „Ster na zmiany”. W 2017 r. 8 kobiet z problemami opiekuńczo wychowawczymi kontynuowało udział w tym projekcie. Uczestniczki projektu korzystały z oferowanych szkoleń w formie warsztatów, indywidualnego doradztwa zawodowego, coachingu, kursów zawodowych zgodnie z zainteresowaniem. Wzięty też udział w warsztatach integracyjnych, zajęciach z komunikacji interpersonalnej i sztuki skutecznego porozumiewania się. Istotnym elementem projektu była indywidualna praca psychologa z całą rodziną w miejscu bezpiecznym, czyli w domu, oraz wspólne wyjazdy całych rodzin, gdzie pod okiem animatorów teatralnych i psychologów uczono jak aktywnie spędzać czas z dziećmi, wychowywać oraz wspierać się na różnych etapach życia.

W wspieraniu rodziny z dziećmi zaangażowani byli również wolontariusze działający przy Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej. Z uwagi na duże zainteresowanie wśród rodziców i samych dzieci prowadzili zajęcia mające na celu wyrównywanie braków edukacyjnych oraz zabezpieczali opiekę nad dziećmi podczas organizowanych przez GOPS w ramach projektów socjalnych spotkań i imprez dla dzieci .

Nieocenioną formą pomocy skierowaną wobec rodzin zagrożonych zabezpieczeniem dzieci była asystentura rodzin. Zostało nią objętych 12 rodzin wychowujących łącznie 32 dzieci.

Pomimo wszechstronnych działań na rzecz dziecka i rodziny, jak również prowadzonej pracy socjalnej, asystentury w rodzinach niewydolnych wychowawczo i poradnictwa specjalistycznego, w 2017 r. z terenu gminy Sierakowice umieszczono w pieczy zastępczej 3 dzieci z 1 rodziny w trybie art. 12a ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie. Ogółem na dzień 31 grudzień 2017 r w pieczy zastępczej przebywało 18 dzieci za które gmina ponosi wydatki.

Sytuacja wszystkich rodzin niewydolnych w sprawach opiekuńczo-wychowawczych była monitorowana przez pracowników socjalnych i stosownie do problemów i potrzeb udzielane było odpowiednie wsparcie.

Formy wsparcia udzielone przez GOPS rodzinom z problemami opiekuńczo-wychowawczymi przedstawia poniższa tabela.

Forma wsparcia	Liczba rodzin
Pomoc finansowa	32
Pomoc rzeczowa (opał, odzież, obuwie)	1
Dożywianie dzieci w szkole	25

Poradnictwo specjalistyczne		24
	w tym: Poradnictwo rodzinne	11
	Poradnictwo psychologiczne	10
	Poradnictwo pedagogiczne	8
Praca socjalna		67
Interwencja kryzysowa		9
Uczestnictwo w grupach wsparcia		2
Uczestnictwo w szkole dla rodziców		4
Objęcie procedurą niebieskiej karty		17
Objęcie Kontraktem socjalnym		14
Objęcie asystenturą		12
Inne formy wsparcia:	CIS	1
	POPŻ	25
	paczki świąteczne	24
	projekty socjalne	17
	Projekt dla bezrobotnych „STER NA ZMIANY”	10

Analiza wskaźników za 2017 rok o których mowa w Gminnym Programie Wspierania Rodziny w Sierakowicach na lata 2015 – 2017, dział VII „Cele i zadania” pkt. 6. „Monitorowanie sytuacji rodzin zagrożonych kryzysem oraz monitorowanie funkcjonowania rodzin po zakończeniu bezpośredniej pomocy” przedstawia się następująco:

- liczba zdiagnozowanych rodzin z problemami opiekuńczo-wychowawczymi - 76
- liczba dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej - 3
- liczba dzieci które powróciły z opieki zastępczej do rodziny - 0
- liczba interwencji kryzysowych - 9
- ilość spraw skierowanych do zespołu interdyscyplinarnego - 17
- ilość rodzin objętych poradnictwem specjalistycznym - 24
- ilość realizowanych w danym roku planów pracy z rodziną - 12
- ilość funkcjonujących grup wsparcia - 2
- liczba asystentów rodzinnych w gminie -1
- liczba rodzin korzystających z usług asystenta rodziny - 12 (32 dzieci)
- liczba ustanowionych rodzin wspierających - 0
- ilość funkcjonujących placówek wsparcia dziennego - 0

Mając na uwadze dużą skuteczność w udzielaniu pomocy rodzinom niewydolnym w sprawach opiekuńczo-wychowawczych, konieczne jest utrzymanie dotychczasowego kierunku działań, a przede wszystkim wysokiej aktywności pozostałych instytucji i organizacji mających w swoich zadaniach pracę z rodziną. Istotne jest, aby system wspierania rodziny na terenie gminy Sierakowice nie ograniczał się tylko do działań ściśle związanych z pomocą społeczną i nie był adresowany wyłącznie do rodzin które są już dotknięte problemami opiekuńczo-wychowawczymi. Ważnym elementem działań podejmowanych przez wszystkie instytucje i organizacje działające na terenie gminy powinny być działania profilaktyczne, w tym: informacyjne, edukacyjne, integracyjne i aktywizujące, tym bardziej że na terenie gminy w dalszym ciągu nie ustanowiono rodzin wspierających i nie utworzono placówki wsparcia dziennego w oparciu o Ustawę z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, która realizowałaby powyższe zadania.